

İSTANBUL CUMHURİYET BAŞSAVCILIĞINA

ŞİKAYETÇİ : DİYARBAKIR BAROSU BAŞKANLIĞI

VEKİLİ :

ŞÜPHELİ : MANSUR YAVAŞ (ANKARA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANI)

SUÇ :1-)Halkı Kin ve Düşmanlığa Alenen Tahrik veya Aşağılama(TCK m. 216)
2-) Nefret ve Ayrımcılık (TCK md.122)

SUÇ TARİHİ : 22 Mart 2025

AÇIKLAMALAR :

1-) Şüpheli Mansur Yavaş, İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Ekrem İmamoğlu'nun gözaltına alınmasına yönelik devam eden protestolar sırasında, İstanbul Sarayhanesi'nde bulunan kitleye **"Dün Doğu'da bir yerde bana göre paçavra olan bayraklar sallanırken, o mitinge gidenlere polisler pamuk şekeri verirken buradaki müdahaleyi doğru bulmuyorum. Emniyet güçlerinden buradaki gençlere de pamuk şekeri ikram etmelerini bekliyoruz."** şeklinde bir konuşma yapmıştır.

2-) Şüphelinin sözleri, Kürtleri hedef alıcı, ötekileştirici ve ayrıştırıcı bir niteliğe sahiptir. Şöyle ki;

- Şüpheli, "Doğuda bir yerde yapılan miting" derken aslında Kürtlerin tarih ve kültüründe çok önemli bir yeri olan ve her yıl 21 Mart'ta baharın gelişi temelli kutlanan Newroz' u kastetmektedir. Sadece "doğuda" değil dünyanın birçok yerinde kutlanan Newroz bu yıl da Türkiye'nin hemen hemen birçok yerinde kutlanmıştır; birlik, beraberlik, eşitlik ve özgürlük mesajları verilmiştir. Kürtler için tarihsel, kültürel ve kimlikleri bağlamında birçok anlamı olan Newroz kutlamalarına katılanlar kendi kültürlerine ve kimliklerine ait semboller, renkler ve kıyafetleriyle bu günü büyük bir coşkuyla kutlanmaktadır. Her yıl olduğu gibi bu yıl da Newroza katılan yurttaşlar Kürtler için kültürel anlamı olan sarı, kırmızı, yeşil renkleriyle kıyafetler giymiş, aynı renklerle görseller paylaşılmıştır. Ayrıca Türkiye Cumhuriyeti Devleti' nin de protokollerinde yer verdiği Irak Kürdistan Federe Bölgesi' nin bayrağı alanda açılmıştır. **Şüpheli Mansur Yavaş' ın açılan bayraklar özelinde Kürt halkının kültürü ve farklılığını hedef alarak bunları " paçavra " olarak nitelendirmesi ile açıkça Kürt halkının değerlerini aşağılamakta ve Halkı Kin ve Düşmanlığa Alenen Tahrik veya Aşağılama(TCK m. 216/1,2) ve Nefret ve Ayrımcılık (TCK md.122) suçları işlenmiştir.**
- Aynı konuşmasında yer belirtmeyerek Şırnak' ın Cizre İlçesinde güvenlik güçlerinin Newroz etkinliklerine katılan çocuklara pamuk şekeri vermesini de hedef almış, popülist, demagojik ve hamasi söylemler ile İstanbul Sarayhanesi'nde protesto halinde olan kitle ile **"doğuda bir yerde" dediği halkı karşı karşıya getirmeye çalışmıştır.** Bu nedenle de söz konusu söylemler Halkı Kin ve Düşmanlığa Alenen Tahrik veya Aşağılama(TCK m. 216/1,2) ve Nefret ve Ayrımcılık (TCK md.122) suçlarını oluşturmaktadır.

3-)Diyarbakır Barosunun 1136 sayılı Avukatlık Kanunu'nun 76 ve 95/21 maddeleri uyarınca mesleki bir örgüt olmanın ötesinde hukukun üstünlüğünü, insan haklarını savunmak ve korumak gibi bir işlev yüklenmesi nedeniyle diğer meslek örgütlerinden farklı bir konuma sahip olduğu açıktır. Avukatlık Kanunun vermiş olduğu görev insan haklarını savunma ve koruma işlevinin bir parçasıdır.

4-) Anayasa'nın 25. Maddesinde "Herkes, düşünce ve kanaat hürriyetine sahiptir. Her ne sebep ve amaçla olursa olsun kimse, düşünce ve kanaatlerini açıklamaya zorlanamaz; düşünce ve kanaatleri sebebiyle kınanamaz ve suçlanamaz." demektedir. Demokratik toplumlarda, oy kullanma hakkı da düşünce ve kanaatin tezahürlerinden birisidir. Bu sözlerin ifade özgürlüğü kapsamında değerlendirilmesi de mümkün değildir. Konuşma bir bütün olarak nefret ve ayrımcılık, iftira, halkı kin ve düşmanlığa alenen tahrik suçunun işlendiğini göstermektedir. İfade özgürlüğünün sınırlanması ile ilişkili olarak TCK 'nın ilgili maddeleri özellikle de kamu barışının korunmak istenmesinden kaynaklanmaktadır. Her ne kadar ifade özgürlüğü esas itibarıyla sınırsız olsa da, bu düzenlemelerde somutlaştırıldığı üzere, kamu barışı şeklindeki hukuksal değerlerin korunması amacıyla sınırlamaya maruz

kalmaktadır. Şüphelinin konuşması aynı zamanda Anayasa 10. Madde ile güvence altına alınan “kimsenin etnik kimliği veya kültürel değerler nedeniyle ayrımcılığa uğramaz.” Şeklindeki **eşit yurttaşlık ilkesine** de aykırıdır.

5-)Nefret ve Ayrımcılık Yasağı, uluslararası insan hakları koruma rejiminin temel ilkelerinden biridir. Bu nedenle, uluslararası insan hakları hukuku standartları çerçevesinde kapsamlı olarak tanımlanıp, koruma altına alınmıştır. Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Evrensel Bildirisi’nin birinci maddesinde, “bütün insanlar özgür, onur ve haklar bakımından eşit doğarlar...” cümlesiyle ifade edilen “eşitlik” ilkesi, aynı zamanda diğer bütün hakların da temelini oluşturur. Bildirinin ayrımcılıkla ilgili ikinci maddesi insan haklarına ayrımsız olarak sahip olunacağını ifade ettiği gibi eşitliğin kapsamını da tanımlar niteliktedir, buna göre; Herkes, ırk, renk, cinsiyet, dil, din, siyasal veya başka bir görüş, ulusal veya sosyal köken, mülkiyet, doğuş veya herhangi başka bir ayrım gözetmeksizin bu bildirge ile ilan olunan bütün haklardan ve bütün özgürlüklerden yararlanabilir. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi’de bildirgede anılan hakları topluca güvence altına almıştır. Türkiye’nin de imza koyduğu bu sözleşme eşitlik ilkesinin uluslararası dayanakları arasındadır. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası’nın 10. maddesi de, “kanun önünde eşitlik” başlığı altında, anılan uluslararası bildirge ve sözleşmelere paralel olarak, eşitlik ilkesini ayrıntılı biçimde düzenler.

6-)TCK 122. maddesi 6529 sayılı 15. madde ile değiştirilerek maddenin “Ayrımcılık” olan başlığı “Nefret ve Ayrımcılık” olarak değiştirilmiştir. 6529 sayılı Yasanın gerekçesinde “Nefret suçlarında hedef mağdurdan öte mağdurun üyesi olduğu sosyal gruptur. Fail için ise ön yargı, açık veya örtülü şekilde suçun işlenme motivasyonunu oluşturmaktadır. Ayrımcılık temelli olması nedeniyle nefret suçu, fail ve mağdur ile birlikte tüm toplumu yakından etkilemektedir. Bu kapsamda TCK’da, ayrımcılık suçuyla birlikte nefret suçu da düzenlenmektedir.” ifadesi ile TCK 122. maddesinin, nefret suçunu da düzenlendiği vurgulanmıştır.

Nefret suçu: Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı’nın (AGİT) tanımına göre; Mağdurun mülkün yada işlenen bir suçun hedefinin, gerçek veya hissedilen ırk, ulusal ya da etnik köken, dil, renk, din, cinsiyet, yaş, zihinsel yada fiziksel engellilik, cinsel yönelim veya diğer benzer faktörlere dayalı olarak benzer özellikler taşıyan bir grupla gerçek ya da öyle algılanan bağı, bağlılığı, aidiyeti, desteği ya da üyeliği nedeniyle seçildiği, kişilere veya mala karşı suçları da kapsayacak şekilde işlenen her türlü suçtur. Nefret suçunun oluşması için, failin ön yargı saiki ile hareket ederek Ceza Kanununda suç olarak düzenlenen eylemi kişi veya gruba karşı aidiyeti nedeniyle işlenmesi gerekir.

7-)Şüphelinin konuşması gözetildiğinde, belirli bir bölge ve halka karşı nefret söyleminde bulunup, TCK 216/1 maddesi kapsamında, insanları suça tahrik etmek suçunun işlendiğini göstermektedir. Halkı kin ve düşmanlığa tahrik suçu tehlike suçu olup, suçun oluşması için zarar oluşması gerekmez. Dolayısıyla kamu barışının bozulma ihtimali suçun işlenmesi için yeterlidir. Bu unsurun gerçekleşmesi için kamu barışını bozmak için açık ve yetkin bir tehlike olması gerekmez.

8) Belirttiğimiz konuşmaya bakıldığında şüphelilerin Halkı Kin ve Düşmanlığa Alenen Tahrik veya Aşağılama(TCK m. 216/1,2) ve Nefret ve Ayrımcılık (TCK md.122) kapsamında yargılanmaları gerekmektedir.

SONUÇ VE İSTEM: Yukarıda açıklandığı üzere şüpheli hakkında Halkı Kin ve Düşmanlığa Alenen Tahrik veya Aşağılama(TCK m. 216/1,2) ve Nefret ve Ayrımcılık (TCK md.122) suçlarını dolayısıyla soruşturma başlatılmasını ve cezalandırılması için kamu davası açılmasına karar verilmesini saygıyla talep ederiz. 23/03/2025

Diyarbakır Baro Başkanlığı
Adına

